

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 5 grudnia 2023 r.

WK-II.431.13.2023

Pani
Elżbieta Khan
 tłumacz przysięgły języka rosyjskiego
ul. Głębocka 5D/31
03-287 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego¹ Ewa Pawłowska – główny specjalista w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadziła 13 października 2023 r. kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium oraz pobierania wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego, wykonane na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj. sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2022 r. do 13 października 2023 r. – w zakresie kompletności prowadzonego repertorium i prawidłowości pobierania wynagrodzenia oraz okres od daty ostatniej czynności odnotowanej w repertorium do dnia kontroli – w celu określenia 3-letniej przerwy w wykonywaniu czynności tłumacza przysięgłego.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 26 października 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą repertorium prowadzone było w formie papierowej.

¹ Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326).

Tłumacz przysięgły przedstawił do kontroli repertorium:

– za rok 2022, tom III, obejmujący wpisy od nr 661 (od 01 października 2022 r.) do nr 305 (do 15 maja 2023 r.),

– repertorium obejmujące wpisy od nr 306, tj. od 15 maja 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli.

Nie przedstawiono do kontroli repertorium zawierającego wpisy od 1 stycznia 2022 r. do dnia 1 października 2022 r. Zgodnie z wyjaśnieniem tłumacza przysięgłego z dnia 13 października 2023 r. „(...) oświadczam, że nie mam dostępu do repertorium od 01.01.2022 r. do 01.10.2022 r., ponieważ nie przechowywam starszych niż 1 rok repertoriów. Wiedzę o konieczności przechowywania repertoriów w dłuższym terminie pozyskałam zupełnie nie dawano, zaledwie 2-3 miesiące temu (...)”. Zgodnie z informacją zawartą w stanowisku Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych² przy Ministrze Sprawiedliwości „Okres przechowywania danych osobowych zgromadzonych w repertorium czynności tłumacza przysięgłego oraz innych danych osobowych pozyskanych w związku z tłumaczeniem wynosi 4 lata od zakończenia roku kalendarzowego, w którym dane zostały zgromadzone. Po upływie tego okresu dane osobowe podlegają usunięciu, chyba że dalsze ich przechowywanie jest niezbędne dla ochrony praw lub dochodzenia roszczeń zgodnie z art. 29c ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Usunięcie danych osobowych po upływie czteroletniego okresu przechowywania następuje przez zniszczenie repertorium lub anonimizację jego treści.”

Dostarczone do kontroli repertorium od 1 października 2022 r. do dnia rozpoczęcia kontroli zawierało 865 wpisów. Kontroli poddano co. 10 stronę repertorium³ – w zakresie prawidłowości i rzetelności prowadzenia repertorium oraz wszystkie wpisy – w zakresie wysokości pobranego wynagrodzenia na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Zgodnie z oświadczeniem tłumacza przysięgłego, w okresie objętym kontrolą miały miejsca przypadki odmowy wykonania tłumaczenia na żądanie podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Jak wyjaśnił tłumacz przysięgły „W dostarczonych do kontroli repertoriach od 01.10.2022 r. do 13.10.2023 r. tylko raz

² Udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, w zakładce *Co robimy*, podzakładce *Tłumacze przysięgli*.

³ Wpisy z 2022 r. lp.: 661, 662, 663, 664, 665, 711, 712, 713, 714, 715, 761, 762, 763, 764, 765, 811, 812, 813, 814, 815; z 2023 r. lp.: 1, 2, 3, 4, 5, 51, 52, 53, 54, 55, 101, 102, 103, 104, 105, 151, 152, 153, 154, 155, 201, 202, 203, 204, 205, 251, 252, 253, 254, 255, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 356, 357, 358, 359, 360, 406, 407, 408, 409, 410, 456, 457, 458, 459, 460, 510, 511, 512, 513, 514, 560, 561, 562, 563, 564, 610, 611, 612, 613, 614, 661, 662, 663. Nie poddano kontroli wpisów 664 i 665 z 2023 r, ponieważ w dniu kontroli tłumaczenia nie zostały jeszcze zakończone.

odnotowałam odmowę tłumaczenia (odmowa ustna). W pozostałym okresie od 01.01.2022 r. do 01.10.2023 r. nie pamiętam, czy udzielałam odmowy tłumaczeń (...).” Ww. odmowa na rzecz sądu została odnotowana w repertorium pod pozycją 663 z 2023 r.

Od dnia ostatniego wpisu tłumacz przysięgły nie przerywał wykonywania czynności na okres dłuższy niż 3 lata⁴ oraz spełnił ustawowy obowiązek złożenia Wojewodzie Mazowieckiemu wzoru podpisu i odcisku pieczęci tłumacza przysięgłego, o którym mowa w art. 19 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na braku odnotowania w repertorium niektórych ustawowo wymaganych danych, tj.:

- daty dokumentu albo adnotacji o jej braku na tłumaczonym dokumencie – w 3 wpisach objętych kontrolą (z 2022 r. lp.: 814; z 2023 r. lp.: 305, 307).

Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych⁵ przy Ministrze Sprawiedliwości „(...) W razie braku daty lub oznaczenia dokumentu, należy ten fakt odnotować zwrotem „bez oznaczenia” lub skrótami „b.d.” albo „b.o.”,

- oznaczenia dokumentu albo adnotacji o jego braku na tłumaczonym dokumencie – w 15 wpisach objętych kontrolą (z 2022 r. lp.: 662, 664, 665, 761, 762, 764; z 2023 r. lp.: 53, 104, 202, 203, 306, 356, 357, 359, 360).

W myśl ww. stanowiska „(...) Numer dokumentu może być w tej rubryce wpisany jako oznaczenie dokumentu, jeśli dokument jest opatrzony numerem (...). W razie braku daty lub oznaczenia dokumentu, należy ten fakt odnotować zwrotem „bez oznaczenia” lub skrótami „b.d.” albo „b.o.”.

- języka, w którym sporządzono dokument – w 4 wpisach objętych kontrolą (z 2023 r. lp. 3, 204, 254, 359).

Zgodnie z ww. stanowiskiem: „Poprawny wpis w tej rubryce powinien zawierać każdorazowo co najmniej skróconą nazwę danego języka, nawet jeśli tłumacz ma uprawnienia do tłumaczenia tylko na jeden język obcy i z tego języka”.

⁴ Zgodnie z interpretacją przedstawioną w piśmie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 8 lipca 2013 r., znak DZP-V-670-391/13, trzyletnią przerwę w wykonywaniu czynności tłumacza przysięgłego można stwierdzić wówczas, gdy od ostatniej czynności odnotowanej w repertorium tłumacza przysięgłego upłynęły ponad 3 lata. Stanowisko dostępne na stronie www.bip.mazowieckie.pl, w zakładce – *Urząd Wojewódzki*, podzakładce *Informacje wydziałów i biur* -> Wydział Kontroli -> Tłumacze przysięgli.

⁵ Udostępnionym na stronie internetowej www.bip.mazowieckie.pl, w zakładce – *Urząd Wojewódzki*, podzakładce *Informacje wydziałów i biur* -> Wydział Kontroli -> Tłumacze przysięgli. Zaktualizowane stanowisko dostępne jest na stronie głównej Ministerstwa Sprawiedliwości, w zakładce *Co robimy*, podzakładce *Tłumacze przysięgli*.

- osoby lub instytucji, która sporządziła dokument – w 1 wpisie objętym kontrolą (z 2023 r. lp. 204).

W myśl ww. stanowiska: „(...) poprawny wpis w tę rubrykę nie wymaga odnotowania adresu ww. osoby lub instytucji. W przypadku występowania kilku osób lub instytucji sporządzających dokument wystarczy wymienić jeden z nich, najlepiej merytorycznie najważniejszy”.

- uwag o formie dokumentu – w 1 wpisie objętym kontrolą (z 2023 r. lp. 512).

Zgodnie z ww. stanowiskiem rubryka uwagi o rodzaju, formie i stanie dokumentu: „Zawsze jednak należy w tej rubryce stwierdzić, czy dokument jest w formie oryginału lub tekstu niesygnowanego. Natomiast rubryka ta nie wymaga oczywiście wpisu w przypadku wykonywania tłumaczenia ustnego”.

- rodzaju wykonanej czynności – w 83 wpisach objętych kontrolą (z 2022 r. lp.: 661-665, 711-712, 714-715, 761-765, 811-815; z 2023 r. lp.: 1-5, 51-55, 101-105, 151-152, 201, 203-205, 251-255, 301-304, 306-310, 356-360, 406-410, 456-460, 510-514, 560, 562-564, 612-614, 661-662).

W myśl ww. stanowiska: „Wpis do tej rubryki ma określić czynność wykonaną przez tłumacza przysięgłego, a więc jedną z następujących czynności: tłumaczenie pisemne na język (...), tłumaczenie ustne (zawsze na język [...] i z języka [...] na język polski), poświadczenie dostarczonego tłumaczenia pisemnego na język (...), odpis dokumentu w języku (...)”.

- języka tłumaczenia – w 10 wpisach objętych kontrolą (z 2022 r. lp.: 714, 715, 761, 762, 811; z 2023 r. lp.: 301, 302, 510, 512, 613).

Zgodnie z ww. stanowiskiem: „Wpis do tej rubryki ma określić czynność wykonaną przez tłumacza przysięgłego, a więc jedną z następujących czynności: tłumaczenie pisemne na język (...), tłumaczenie ustne (zawsze na język [...] i z języka [...] na język polski), poświadczenie dostarczonego tłumaczenia pisemnego na język (...), odpis dokumentu w języku (...)”.

- daty tłumaczenia ustnego – w 5 wpisach objętych kontrolą (z 2022 r. lp.: 714, 715, 811; z 2023 r. lp.: 301, 302).

- czasu trwania tłumaczenia ustnego – w 2 wpisach objętych kontrolą (z 2022 r. lp.: 714, 715).

W myśl ww. stanowiska „Opis tłumaczenia ustnego wskazujący datę, miejsce, zakres i czas trwania tłumaczenia”. Wpis w tej rubryce obejmuje określenie daty, miejsca i czasu trwania tłumaczenia ustnego, co nie powinno budzić wątpliwość, np. „07.08.12, Sąd Rej. dla dzielnicy Warszawa-Wola, 2 godz.” Zakres tłumaczenia: tłumaczenie aktu notarialnego, przebiegu rozprawy sądowej lub przesłuchania itp.”, czym naruszono wymogi art. 17 ust. 2 pkt 3, 4 i 5 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego.

Kontroli poddano 19 wpisów w zakresie wysokości pobranego wynagrodzenia na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj.: z 2022 r. lp.: 662, 663, 664, 665, 670, 735, 736, 778, oraz wpisy z 2023 r. lp.: 240, 241, 242, 262, 263, 264, 321, 389, 426, 532, 595. W żadnym z ww. wpisów nie odnotowano rodzaju wykonanej czynności. Zgodnie z wyjaśnieniem tłumacza przysięgłego z dnia 19 października 2023 r. *„Brak odnotowania kierunku języka, w którym sporządzono dokument wynika zapewne z mojego niedopatrzenia, natomiast jeśli chodzi o tłumaczenia ustne - nie zaznaczałam kierunku języka. Oświadczam, że zawsze czynności wykonywane przeze mnie jako tłumacza przysięgłego dotyczą wyłącznie języka rosyjskiego, do którego posiadam uprawnienia jako tłumacz przysięgły i tłumaczyłam ustnie w każdym przypadku w obie strony (tj. j. polski <-> język rosyjski). Wszystkie poniższe wpisy gdzie zlecniodawcą jest podmiot wymieniony w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego dotyczyły jedynie tłumaczeń pisemnych bądź ustnych, a nie dotyczyły sprawdzania i poświadczania tłumaczeń sporządzonych przez inne osoby lub sporządzania poświadczonych odpisów pism w języku obcym lub sprawdzania i poświadczania odpisów pism, sporządzonych w danym języku obcym przez inne osoby. Nigdy od początku posiadania uprawnień nie sprawdzałam i nie poświadczalam tłumaczeń sporządzonych przez inne osoby, nie sporządzałam poświadczonych odpisów pism w języku obcym i nie sprawdzałam i nie poświadczalam odpisów pism, sporządzonych w danym języku obcym przez inne osoby dla podmiotów wymienionych w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego”*.

We wpisie z 2023 r. lp. 242 odnotowano wynagrodzenie za tłumaczenie 2 stron z języka polskiego na język rosyjski w wysokości 90,77 zł. Ww. kwota wynagrodzenia była wyższa niż wynikająca ze stawki określonej w § 2 ust. 1 pkt 2 lit a rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Tłumacz przysięgły udostępnił fakturę 29/2023 z 14 kwietnia 2023 r. zgodnie z którą pobrano wynagrodzenie za tłumaczenie 2 stron z języka polskiego na język rosyjski zgodnie ze stawką określoną ww. rozporządzeniu, tj. 90,22 zł. W związku z powyższym na fakturze widnieje prawidłowa stawka i wynagrodzenie natomiast tłumacz przysięgły błędnie odnotował w repertorium kwotę faktycznie pobranego wynagrodzenia.

We wpisach z 2023 r. lp. 262, 263, 264 za tłumaczenie z języka rosyjskiego na język polski odnotowano w repertorium wynagrodzenie obliczone na podstawie stawki jak za tłumaczenie z języka polskiego na język rosyjski (powiększone o 25%). Zgodnie z wyjaśnieniami tłumacza przysięgłego w repertorium *„niestety przez niedopatrzenie oznaczyłam zamiennie kierunek tłumaczenia. Powinien prawidłowo być odnotowany kierunek tłumaczenia z języka polskiego*

na język rosyjski. Świadczy o tym wpis w rubryce pod nr 6 w repertorium (dokumenty sporządzone przez polski organ sądowy oraz typowo polska numeracja dokumentów) potwierdzenie w załączniku - faktura nr 31/2023.” Biorąc pod uwagę ww. wyjaśnienia i przedstawioną fakturą zawierającą łączne wynagrodzenie za wpisy 262, 263 oraz 264 z 2023 r. na której odnotowano kierunek tłumaczenia, tj. z j. polskiego na j. rosyjski oraz kwotę wynagrodzenia, ustalono, że pobrano wynagrodzenie w prawidłowej wysokości. Błąd nastąpił w odnotowaniu języka, w którym sporządzono dokument oraz języka tłumaczenia.

W pozostałych badanych przypadkach wynagrodzenie odnotowano w repertorium w prawidłowej wysokości.

Ponadto, w repertorium odnotowywano:

- niepełną datę przyjęcia zlecenia – pełną datę przyjęcia zlecenia odnotowywano tylko w pierwszym wpisie na danej stronie, w pozostałych odnotowywano jedynie dzień i miesiąc, nie odnotowując roku.
- niepełną datę zwrotu dokumentu – we wszystkich objętych kontrolą (za wyjątkiem wpisów obejmujących tłumaczenia ustne, których data zwrotu dokumentu nie dotyczy) odnotowywano jedynie dzień i miesiąc bez wskazania roku. Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych „Zarówno data zlecenia, jak i data zwrotu dokumentu wraz z tłumaczeniem, powinny być pełne (...)”.

Z uwagi na powyższe ustalenia, prawidłowość i rzetelność prowadzenia repertorium oraz pobieranie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego wykonane na rzecz podmiotów, o których mowa w art. 15 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj. sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej – ocenia się **pozytywnie pomimo nieprawidłowości**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia zobowiązuję Panią do:

1. Każdorazowego odnotowywania w repertorium informacji, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 3, 4 i 5 ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, tj.:
 - daty dokumentu albo adnotacji o jej braku na tłumaczonym dokumencie,
 - oznaczenia dokumentu albo adnotacji o jego braku na tłumaczonym dokumencie,
 - języka, w którym sporządzono dokument,
 - osoby lub instytucji, która sporządziła dokument,
 - uwag o formie dokumentu,

- rodzaju wykonanej czynności,
 - języka tłumaczenia,
 - daty tłumaczenia ustnego,
 - czasu trwania tłumaczenia ustnego.
2. Przestrzegania wytycznych wskazanych w stanowisku Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych⁶ przy Ministrze Sprawiedliwości dotyczących okresu przechowywania danych osobowych oraz innych danych w repertorium.

Ponadto, wskazuję na konieczność:

- odnotowywania w repertorium wysokości faktycznie pobranego wynagrodzenia, tak by kwota odnotowana w repertorium była zgodna z kwotą odnotowaną na fakturze,
- prawidłowego odnotowywania informacji w kolumnie „język, w którym sporządzono dokument” oraz w kolumnie „język tłumaczenia”,
- odnotowywania we wszystkich wpisach pełnej daty przyjęcia zlecenia,
- odnotowywania we wszystkich wpisach (poza wpisami dotyczącymi tłumaczeń ustnych) pełnej daty zwrotu dokumentu.

Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych oraz wniosku pokontrolnego.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

⁶ Udostępnionym na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości, w zakładce *Co robimy*, podzakładce *Tłumacze przysięgli*.